

prišel do 12.000 črevljev visoke Sefid-gore in trčil na toliko sovražnikov, da je moral nazaj, tretjemu pa so Afgani prišli pri Muzjedu za hrbet in ga stiskujejo prav hudo. Na večih mestih so Afgani vdrli v Indijo in močno razsajajo. Angleški prvi general Brown je odstavljen. Rusi pa baje iz Kokanda drapljejo nad Kažmir v Indijo. O Kažmiru trdijo, da je ondi bil paradiž; tako lepa je dežela!

Za poduk in kratek čas.

Mala gimnazija pri sv. Tomažu nad Veliko nedeljo.

Čestiti bralci se bržčas močno čudijo napisu! Gimnazija, latinska šola pri sv. Tomažu? Kdo je slišal kaj o njej? Ruška nad Mariborom, ki je prenehala uže pred 100 leti, ta je znana slovenskemu svetu. Ali o gimnaziji pri sv. Tomažu ne vemo ničesar! Toda le potrpite! Napis je istinit. Lepa farna cerkev sv. Tomaža stoji mali 2 uri na severu od velike nedelje med prijaznimi hribi, ki rodijo sladko vince, ljutomersčanu prištevano. Dobro $\frac{1}{2}$ ure od cerkve v lepi dolini na okrajni cesti v stari Ptuj je precej velika ves „Savci“ in nad njo proti jugu „Savski breg“. Ko se ta prijazni hrib uže do polovice zniža in vinogradi prenehavajo, stoji med rodovitnimi njivami mala pa čedna hiša. V njej je od l. 1820–60 gospodaril pošten lončar, po imenu Juri Herman — ali kako so ga slovenski ljudje nazivljali: Erman — in ta je bil prvi, zadnji in edini profesor gori omenjene male gimnazije.

Jurijev oče, tudi lončar, poslal je svojega dečka, ki je kazal bistro glavico, na gimnazijo v „Varožlin“. Gimnazija imela je takrat samo 6 razredov ali „šol“. Juri jih je izvrstno dokončal. Bil je med odlikovanimi navadno prvi ali drugi. Da bi še izvršil tako zvane visoke modroslovske šole, sedaj 7. in 8. razred gimnazije, podal se je l. 1814. v Gradec. Kako še stari ljudje dobro pomnijo, bile so takrat po naših deželah zaradi občne neplodnosti hude letine in močna draginja. Naš Juri ni imel več seboj, kakor samo 20 fl. Ti so bili uže prvi mesenc potrošeni. Kaj pa sedaj? Slabo je se živelo do sedaj, ker je bilo vse sila drago, a zanaprej se pa nikakor ni dalo živeti. Oče denarjev ne zmore več, ubogi slovenski dijak je v velikem nemškem mestu popolnem nepoznan in brez podpore, nikder ne najde dobrotnikov. Tužnim srcem vzeme od Gradca slovo in se poda na svoj dom v Savskem vrhu. Tukaj se popreme očinega rokodelstva, misleč, da v kratkem dojdejo boljši časi. Čakal jih je več let, a pričakal jih ni in zato naš Juri ostane — lončar, za očetom pa gospodar malega zemljišča. Okoli l. 1820. je vlada prepovedala v gimnazije sprejemati mladenčev, ki so več stari, kakor 14 let. Vsled te postave bila je mnogim pot do višjega šolstva in omike nagloma zaprta, zlasti kmetskim fantičem, ki so takrat bolj

pozno v gimnazije prihajali. Vendar je postava imela polajzbo, da se pri fantih, ki so do 14. leta vsaj prvi razred gimnazije dovršili, dalje ni oziralo na starost. Tega se poslužil naš Juri Erman in pomaga mnogim ukaželjnim mladenčem v gimnazijo, čeravno so 14. leto uže prekoračili. On jih začne doma v svoji hišici podučevati. Ko so bili dovoljno izurjeni za 1. ali 2. razred gimnazije, pelje jih na skušnjo, katero so navadno izvrstno opravili ter postali pravi gimnazijalni dijaki.

Kakov pa je bil šolski red v Ermanovi gimnaziji? Takrat bila je latinščina najvažniši predmet. Erman je tedaj gledal, da so se njegovih učenci v latinščini dobro izurili. Pozdravljati so morali latinski. Ko so k poduku prihajali, moral je vsak reči: „bonum mane, domine instructor“, t. j. dobro jutro, gospod učnik! Stanovanja in živeža ni imel nobeden dijak v Ermanovi hiši. Kateri so bili od daleč, ti so stanovali pri kmetih v Savcih. Pred ukom so molili latinski, potem pa se posedli za mizo, vsi kraj stene, vsak na svojem mestu. Razvrsteni bili so po svojih zmognostih in marljivosti. Nad glavo vsakemu je visela tablica z napisom: primus, secundus, tertius itd., t. j. prvi drugi, tretji. Vsled tega so vedno tekmovali med seboj za častnejše mesto. G. profesor je pa sedel za lončarskim stolom, pridno sukal po svojem kolesu in zdeloval — piskre, zraven pa razlagal latinsko slovnico. Tudi šiba bila je vedno blizu, vendar profesor nje nikoli ni jemal v roko, eden izmed učencev bil je za „familias-a“ ter je na zapoved profesorjevo vsakega kaznil, kako si je zaslužil.

Izmed učencev, kolikor jih je pisatelju znanih, živijo še sledeči: 2 hvalevredno pastirujeta v naši škofiji (č. g. Franc Repa, župnik pri sv. Jakobu v Slov. gor., rojeni pri sv. Lenartu v Slov. gor. l. 1812 in č. g. Janko Simonič, kaplan pri sv. Petru v gornji Radgoni, rojeni l. 1823 Ured.), eden je pa kot župnik uže v pokoju (č. g. Ozmeč Janez, bivši župnik v Žetalah, rojeni pri sv. Tomažu l. 1813. Ured.), eden, mislim starosta, je med lazaristi na Dunaju (Franc Cajnkar Ured.) Dva sta umrla pred večimi leti kot duhovnika v Sekovski škofiji, namreč: č. g. Jožef Simonič, župnik na Kleku višje Radgone, rojeni pri Mali nedelji, in č. g. Paul Trojnar, kaplan, rojeni pri sv. Lenartu v Slov. gor. Dva ali trije so tudi kot duhovniki umrli na Hrvaškem, to pa kot redovniki; eden, mislim, bil je celó gvardijan pri kapucinih v Karlopagu, eden še baje živi nekde na Ogerskem, namreč „Vajda“ iz Lahonsčaka, to pa kot premožen oskrbnik neke velike grajščine. Gril, najizvrstniša glavica izmed vseh, je baje iz gimnazije preminol, da nihče ne vé kam; eden, rojen pri sv. Trojci v Slov. gor., moral je šolo zapustiti, ker so mu stariši umrli, ter živi kot pošten posestnik pri sv. Lovrencu v Slov. goricah.

Naš vrli Erman bil je visoke rasti, močnih kosti, vedno raven kakor sveča. Po nedeljah in

praznikih nosil je navadno črn „frak“ in visok klobuk (cilinder). Ko se je uže postaral, djal je večkrat: „v mladosti sem bil premočan, sedaj je ravno prav.“ Nosil je pa res neizmerno hloodovje za svojo pečnico, voza menda nikoli ni potreboval. Pri hramu bilo je večkrat pomanjkanje, obilosti menda nikoli. Toda Erman ni bil nikdar žalosten, nikdar potr. Tako zadovoljnega, tako vselej veselega človeka nisem še nikoli videl, kakor je bil naš Juri. Na premicije so ga njegovi učenci navadno povabili, in tam je bil radost zbranim dijakom. Govoril je gladko in lepo latinski, tudi nemški. Bil je oženjen in dobil iz svojega zakona 1 sina in 2 hčeri. Vsi so uže rajni. Malo posestvo je v tujih rokah. Ermanove rodbine nihče več ne živi. Njegov grob je menda tudi že popolnem nepoznan. Dragi „Slov. Gospodar“! postavi ti s temi vrsticami spominek moževi, ki je zaslužil boljših dni, pa ga je nemila osoda potisnola — v reven stan! J. M.

Smešničar 49. Babče pride k „financerjem“. Ti jo nagovorijo: kaj bi radi! „Boleto za slive kuhati.“ Od kod ste? „Iz Stročje vesi.“ Kako vam je ime? „M. —berc.“ Koliko imate sliv? „Tri polovnjake.“ Dobro, dobite tedaj 3 bolete. „Gospod, ni treba treh, ena boleta bo dosti, kajti eden polovnjak smo uže skuhali, drugi pa bodemo „h koj švercali!“ S. M.

Razne stvari.

(Bolezen difteritis) ali vratna vnetica hudo razsaja med mlajino v Mariboru, 2 dijaka sta umrla, in mnogo jih je zbolelo, v enem razredu gimnazije baje 6.

(V Ormužu) na železniški postaji je delavca Jožefa Farkaža pri sklapljanju železniških voz stisnilo in zdrobilo, da je bil takoj mrtev.

(Drava) in jeni pritoki, zlasti na Koroškem, so se vsled naglega juga, ki je sneg v planinah raztalil, močno napeli in napravili povodnji, ki so neizmerno veliko škode včinile. Most v Spod. Drauburgu je poškodovan, velika cesta kraj Drave bila je na mnogih mestih poplavljenjena do 50 centimetrov visoko. V Mariboru je voda dokipela do 4'45 metra nad navadno stopnjo, pokončala g. Sterna mlin in 1 ladijo vojaške plavarnice.

(Pri Vuhredu) so prijeli deserterja, dragonerja, bržčas izbeglega iz kosarne v Belaku.

(Puškarsko šolo) so odprli 18. nov. t. l. v Borovljah na Koroškem.

(Na stare dni zločinec) postal je 74letni Jožef Žepič v Celoven; pomanjkanje ga je zapeljalo, da je ponaredil petak, bil sodnji izdan in obsojen na 3 tedne v ječo!

(Sodnijska avskultanta), ki sta se letos pri sv. Jožefu blizu Celja nedostojno obnašala, nista bila kaznovana, ampak samo službenski pokarana.

(Grof Ferdinand Attems) grajščak v Slov. Bistrici in Brežicah je umrl.

(Dr. Bleiweissova svečanost) spisal in sestavil po telegrafskih zabilješkah izda g. Bezenšek s pomočjo prof. dr. Celestina, ako se oglasi dovoljno število naročnikov. Kujižica bo stala 50 kr. Oglašja se pri gosp. Anton Bezenšku, uredniku „Jugoslovanskega telegrafa“ v Zagrebu. Naročnine ni treba dopošiljati, knjigo dobijo naročniki proti poštnemu povzetju.

(V Muro pal in vtonil) je 17letni mlinarski dečko Jožef Stanjko v Veržeju, doma iz Male nedelje. Vtopljenca še niso našli.

(Spremembe pri učiteljih.) Inšpektorjevo poročilo o mariborskem pripravništvu je deželni šolski svet vzel na znanje (Grazer-Z. št. 275), a ne na zadovoljstveno znanje (befriedigende Kenntniss), kakor „Marb. Zeitung“ pravi. G. Franc Žolger je postal nadučitelj v Rečici, peteroletninsko zboljšanje plače dobili so gg. D. Valentinič v Hrastniku, Val. Brenc v Velenju, Jožef Marko pri sv. Ožbaldu, Luka Kožuh v Makolah, Simon Meglič na Vranskem in Gregor Poljanec pri sv. Lovrencu v Slov. goricah.

Listi uredništva. Č. g. N. v Sarajevu: telegram hvaležno prejeli, objavlanje Vaših vrlih pisem iz Bosne pričnemo prihodnjič! G. J. Z. zastran Bergenthalskega grofa dosti, „Slov. Gosp.“ je le takrat „Schmierblatt“, kedar ga nemčurski umazanci v roke vzamejo! G. F. Dotičniki želijo, da se dopis nekoliko odloži.

Loterijsne številke:

V Trstu 30. novembra 1878: 14, 40, 79, 39, 52.
V Lincu „ „ 1, 18, 58, 3, 83.
Prihodnje srečkanje: 14. decembra 1878.

Razglas.

C. k. okrajna sodnja v Slov. Gradcu daje na znanje, da se bo javna dražba pregibnega premoženja dne 19. aug. 1878. umrlega župnika pri sv. Florijanu v Doliču, č. g. Sebastijana Pozniča, namreč raznega pohištva, kuhinjske sprave, gospodarskega orodja, oblačil, perila, precejšnjega števila knjig večidel pobožnega zapopada, in naposled zrnja in krme itd. vršila

dne 16. in 17. decembra 1878

in če treba tudi sledeče dni, vselej ob 9. uri predpoldnem v farovžu pri sv. Florijanu. Ki želijo kaj kupiti, so uljudno povabljeni. Izdražbaue reči se morajo tako plačati in vgenoti.

C. k. okrajna sodnja v Slov. Gradcu
20. nov. 1878.

Peharec

okrajni sodnik.

1—2

Prodaja cerkvenega vina.

V četrtek 12. dec. t. l. ob 10. uri predpoldnem se bo na Htinjski gori 14 polovnjakov po sv. Uršuli branega, izvrstnega novega vina po dražbi prodalo.

Htinje nad Slov. Bistrico. J. Modic, župnik.